

סרטים

"עלי אדמה"

מאז הנה מר ג'ורדן בא, אחת הקומדיות השמימיות הנחמדות ביותר שיצאו מהוליווד, אין מפיקי בירת הסרטים מהססים ל' הכנס מלאכיהם לסרטיהם. כיוון שהצנזור האמריקאי הבינוני (באמריקה כמעט כל אחד ממנה עצמו צנזור) הוא איש ירא-שמים, דר אגים מפיקים אלה להגינום המוחלט של מלאכיהם. וכיון, כמו שהעיר פעם ברנארד שאו, ג'ורדן משעמם לאין ערוך מן הגיהנום, גם מלאכיו משעממים מן השדים. המרתק בין שני הצבעים הקרובים: הורוד וה' אדום, הוא אינסופי.

כדי להפיג קצת את השעמום מבלי לפגוע ברגשות הדתיים, הכנים המחבר הארי סגל

ססיל אוברי (השושנה השחורה) פורצוץ ילדותי

(שחבר גם את מר ג'ורדן), שני מלאכים בע' לי חוש של הומור לעני' אדמה. חבל רק שאין זה חוש של הומור משוכח ביותר. שני ה' מלאכים הם צ'ארלס (קליפטון ויב) וארתור (אדמונד גוון). הם יורדים אל האדמה כדי לאחות את הקרע המשפחתי המאיים להפ' ריד בין במאיה-התיאטרון ג'יף בולטון (רו' ברט קאמינגס) ואשתו השחקנית לידיה (ג'ון בנט). מסתבר שהזוג הנשוי כשבע שנים טרם מצא לנחון להביא לעולם את בתם ה' קטנה (ג'יני פירו) המצפה בקוצר רוח להר' לדתה.

הבת שטרם נולדה מאיצה בידיה המלאך צ'ארלס שיאק באבא ואמא שלה להאיץ את העניין. צ'ארלס נעתר לבקשתה, יורד ארצה במות איש טקסאס גארי קופר, מתכבד ב' עניינים שונים, הכוללים גם מחזאות בלוג' דות (ג'ון בלונדל) ושחקן ר'ילב המופיע רק בתפקידים של קשילב (ג'ק להירו) ומש' חוקק לשוב לשמים. אבל לא בטרם מוצא הווג המאוחה את עצי' מו לחון איש בירויות רעות, כשבתוך, בתוך כרסה של הגברת בנט — כן ניתן להבין — מונח מצונף ומקופל העובר ה' עתיד להיות גיגי פירו. סוף.

"יתכן מאד שעלי אדמה הוא חלק ממנת הסוכר החדשה. על כל פנים הרי הוא הדבר המתקת ביותר שנראה על בדי ישראל מזה זמן מה. ברם, יש לשער שהצופים לא ילק' קו דבש למראהו. את הרגעים הבודדים של בדיחות דעת מספק קליפטון ויב.

גוון היה בנו של פקיד ממשלתי בריטי ב' לונדון. כאשר שמע האב שהבן מעתיד לה' יות שחקן גרש את הזאטוט מן הבית, סרב לדבר אתו עשר שנים, אותן בילה אדמונדו הצעיר בלהקה נודדת בערי השדה האנגליות. ברנארד שאו ראה פעם את גוון על הבמה ומסר לו תפקיד במחזהו הגדול אדם ואדם עליון. כאשר אמר מנהל התיאטרון התחליף את גוון בשחקן אחר, פסק שאו: "אם אין גוון אין מחזהו."

מאז היה אדמונדו גוון לשחקן מוכר מאד בלונדון, הועסק בתיאטרון ללא הפסקה. פרט

לתקופת שרות בצבא הבריטי במלחמת ה' עולם הראשונה בה עלה מדרגת טוראי לדר' גת קפטן.

הופעתו הראשונה בהוליווד היתה ב'1935. סרטיו האחרונים הם: הנז ברחוב ה'34, גט נערתו רוצה לחיות, לואיז, מר 880.

"קפטן בויקוט"

ההיסטוריה הסוערת של אירלנד עשויה לשמש רקע מצוין לסרטים טובים, כשם ש' מוכיח קפטן בויקוט. קפטן צ'ארלס קא' גינגהאם בויקוט (1832—1897) היה סוכנו האנגלי של לורד בעל אחוזות נרחבות ב' מחוז מאיו במערבה של אירלנד. הוא היה מיליטאריסט ערץ ורדה בארסיו ביד חזקה. כאשר, לאחר הובלות הדלים והרעב של שנות השמונים, נישל אותם מעל אדמתם בגלל איתשלוש דמי האריסות הכריזו עליו התושבים חרם. משרתיו ופועליו נטשו או' תו, שום אכר לא הסכים להכנס לאחוזתו ש' יושבה הקודם נושלי. הקפטן נאלץ להזעיק את עזרת הצבא האנגלי, להביא פועלים מ' מרחקים. אולם לא זמן רב יכול לשאת ב' הוצאות העצומות, האכזריים נצחו; ה"בויר קוט" הראשון בהיסטוריה עלה יפה.

על רקע זה מגולל הבמאי האנגלי פראנק לונרד עלילה רומנטית במדומה, אך לא יתר על המדה, ששני ציריה העיקריים הם: אכר אירי צעיר וחם מזג, יו דאבין (סטיו' ארט גרינגר) ונערה יפה, אן קילאין (קתלין ריאן). אן ואביה (נואל מקגינס) שוברים את החרם הכללי, חותמים על הסכם עם קפטן בויקוט (ססיל פארקר), מתיישבים באחוזתו שפונתה על ידו בכוח קודם לכן. לרגע נדמה שהפרוץ הזה בקרב התושבים יביא את ה' נצחון לקפטן בויקוט, אולם, לאחר ששני אנשים מאבדים את חייהם בקטטת דמים, מנצח הבויקוט והקפטן נאלץ לעזוב את איר' לנד. הכומר מק'ק (אלסטייר סים) מסיים את הסרט במלים אלו: "אם חוטא מישוה כנגד החברה... יכולה החברה לגדות אותו... לבווד אותו. להטיל עליו בויקוט."

זהו, איפוא, סרט אירי, אנטי-אנגלי כמ' עט. אכן, המחברים נסו לרחוק את ידי ה' צבא הבריטי בסרט ואפילו לכבס את לבניו המזוהמים של הקפטן על ידי הטלת האשם (במשפט בודד אחד) על סוכנו האירי, וואלט קונל (מרבין גינס). מאידך, את הטייטס הלונ' דוני שנקט בעמדה אנטי-אירית מובהקת, משמץ הסרט בלגלוג חריף למדי, על ידי הצגת שלחו כזקן עובר בטל ושכור. פרט לפזילות פעוטות אלה לשתי הקצוות, הסרט הוא אוביקטיבי ביותר, הופעה נדירה בעולם הקולנוע בימים אלה, ועל כן משמחת שבע' תיים.

אולם זוהי אינה התכונה היחידה המציי' נת את קפטן בויקוט. זהו סרט משוכה. לא גדול — והוא אינו מתמר כלל להיות סרט גדול — אבל מעניין, בעל שיח לא-המוני, רצוף הומור אנגלי דק. הדמויות, רובן מגור' למות בידו שחקנים אירים (לאירים מוגנים כשחקנים מעולים), מצוינות ביותר. זאת ביחס לכולם, מן התפקידים הראשיים וכלה בתפקידים הפעוטים ביותר, להוציא את קת' לין (המתחרת) ריאן שמשחקה, ביחס לגברים הרבים בסרט, נראה עצור יתר על המדה ומאובן. לאלה שכבר הוזכרו יש ל' הוסיף את רוברט דונאט בתפקיד הקטן אבל החשוב של צ'ארלס פארנל, המנהיג האירי המתון, היוזם את הבויקוט ואת נואל פורסל, שחקן רב כשרון הובעה, בתפקיד מורה כפרי לאומי קיצוני. קפטן בויקוט הוא נצחון למפקיד, האיש האחראי על חלוקת והתאמת תפקיד המשנה ותפקידיו הנוצבים: איש איש מחבר השחקנים הגדול נמצא במקומו הנכון; איש איש — דמות מגובשת, אמיתית.

"השושנה השחורה"

כפי הנראה לחברת פוקס-המאה ה'20 סכומי כסף ניכרים מוקפאים בברי' טניה, כיון שלא היססה ליטול מן הבנק שלה שם למעלה ממיליון לירות שטרלינג להוציא אותם על סרט צבעוני עלוב ביותר (שצולם באנגליה ובמרוקו) בשם השושנה השחורה. השושנה השחורה אינה שושנה ואינה כלל שחורה אלא בלונדית: ססיל אוברי מוזותת העינים וילדותית הפראץ שמאנון הדביק לה' אוריה של חטא הנחטא מתוך תמימות. ה' פעם מתרחשות הרפתקאותיה המינסכיוזניות (ללא ההומור התוסס) של העלמה אוברי ב' אירסיה של המאה ה'13. בהופעתה הראש' נה על הבד הריהי שפחה אצל שר הצבא המוגולי, באיזן הגדול (אורסון וולס). אבל באיזן, בסין, מגיעים מאנגליה — ברגל, כפי הנראה, אציל אנגלו-סקסי וואלטר איש גור' ני (טיירון פאואר) וטריסטראם הקשת (ג'ק הוקינס). לאחר זמן, גופל וואלטר מאוהב

לרגליה של השושנה השחורה, בעוד שטרסט המסכן גופל מנופץ-גולגולת בתאונה מצע' רת.

וואלטר אינו חוזר לאנגליה בידיים ריי' קות. הוא מביא אתו שיים מן התרבות ה' מזרחית: אבק שריפה למלך אדוארד (מייקל רני) וספרים לכומר הפילוסוף רוג'ר בייקון (הנרי אוסקר). בתמורה, הוא מקבל מאת ה' מלך תואר אצילות. אבל המתנה החשובה ביותר באה בדואר חבילות, מסין הרחוקה, מבאיאן: העלמה אוברי, בחיוף חושף-שניים. אין להכחיש שניכר שבממון שהוצא על כל מטר מן הסרט הססנוני הזה אפשר היה להפיק עם קצת כשרון וגאונות — רומא עיר פרוות או גנבי האופניים. איש לא יכחיש גם שהשושנה השחורה הוא סרט גרוע ביותר ודוגמה אופיינית לבזבוז, חוסר טעם ומס' חריות הוליוודיות.

האשמה רובצת בעיקר על כתפי המפיקים דאריל זאנוק ולואי לייטון והבמאי הנרי הא' תאוויי; השחקנים פאואר, הלס והוקינס מתאמצים כמיטב יכולתם בתפקידים מגוח' כיס.

"גבורי האוקינוס"

זהו סרט על "גבורים", כאלה שמעוררים תשואות סוערות בבית-העם של הימים הטור' בים ההם. אין כאן עלילה אחידה, אלא שורה של מאורעות שהקשר ביניהם רופף ביותר. לראשונה מצילה צוללת אמריקאית ילדים מאי כביבוש יפני, מעבירה אותם לפירל הארבור. דיוק גיפורד (ג'ון ויין) סגן הקברניט, נזכר בילדו שלו שמת עליו, משתוקק להפגש שוב עם אשתו הגרושה מרי (פטרישיה ניל), המ' בלה, לדעתו, בזרועותיו של טייס (פיליפ קירי) שהוא גם אחיו של קברניט הצוללת (וורד בונד). בהגיע הספינה לבסיס מתברר לגיפורד שמרי נמצאת שם, עובדת בבית החולים. גיפורד משדל אותה לשוב ולהנשא לו. היא מסרבת.

המאורעות מתרחשים עתה במהירות רבה: הצוללת ניצלת פעמיים מאבדון, אבל הקבר' ניט מאבד את חייו. בהודמות אחרת מציל גיפורד את חייו של הטייס קירי, אבל מרי אינה חוזרת אל איש חיל האוויר, מבכרת את ה'צ', שבה ונשאת לוויין.

למרות משחקו המצויין, כתמיד, של ג'ון ויין, אין הדמויות בסרט יותר מאשר בובות מועתקות מסרטי מלחמה קודמים. הצילומים וביחוד צילומי הים הם טובים. אבל הסרט בכללו הוא סיפור עלילות רווי גבורה הול' בודית ומתאים בעיקר לילדים.

הוא ישן באופף. הקמטים החרושים

(שין) פורד. הידידות בין השניים פרחו ופורד הפציר בידיו הצעיר להופיע בפני המצלמה. התוצאה המידית היתה: קרוב ל'130 סרטים זולים של ה'מערב הפרוע, שוויין הכין בזה אחר זה במהירות מפתיעה. "הייתי כה עסוק אותם הימים", אומר ויין, "עד שישנתי מכש באוכפי."

היה זה ג'ון פורד עצמו שנתן לוויין תפקיד בסרט ממדרגה ראשונה שזכה בפרס האוסקר כרכה. מאז מוכר ויין כאחד השחקנים רבי' ההבעה ביותר בהוליווד. "אינני שחקן גדול", מעיד ויין הצנוע והענו על עצמו. אכן, הוא צודק: הוא מסוגל לבצע סוג מצופצם של תפקידים. אבל הוא מבצע אותם בעזרת תכונה השקולה לעתים, בקולנוע, כנגד כש' רון גדול: אישיות פוטוגנית.

פולין

הזבל הפך ברכה

לפני המלחמה היתה תעשיית הסרטים בפו' לין ענפה למדי; הפיקה בעיקר קומדיות מוסיקאיות, דראמות מתובלות בסממני-ג'י' רוי מיניים ובפאטוריות פילוסופיות. ב' דרך כלל: נזל. מאז 1945 עברה תעשיית הסרטים לידיים אחרות, אף-על-פי שמספר במאים ומפיקים נשארו על משמרתם. הימים עתה: ידי המדינה.

אף על פי שהמדינה נוטה, כמובן, להת' ערב בתכנם של סרטים ובמביניהם האמנותי, צמחה לקולנוע הפולני ברכה מסוימת. שוב אין ההשקעה בעייה מסחרית; המדינה מו' כנה לעתים קרובות אף להספיד בעסק.

דוגמה למצב זה של ענינים הוא הסרט עלומי שופין שהבמאי הפולני אלכסנדר (הרחוב על הגבול) פורד סיים זה עתה בעיר' הסרטים של פולניה, לודו.

הסרט הצריך לא פחות מ'2000 תלבושות, 15 אלף ניצבים, 135 שחקנים, פרט לתפ' אורה (קרן שני רחובות פריזאיים) שארכה 100 מטר, רחבה וגבהה 15. ספרות מעין אלו היו גורמות עילפון מידי וממושך לכל מפיק פולני טרום-מלחמתי. עתה הדבר הוא ב'ריצוץ הודות לעזרת הממשלה.

התמורה: הסרט מראה את שופין בן ה' עשרים משתתף בנסיון ההפיכה הורשיא בשנת 1830 (למעשה יצא שופין לסביב ב' לונדון, וינה ופאריס שנה לפני כן), וכעבור שנתיים בנסיון הפיכה עקר בפאריס. גם לזה אין כל אחיזה באמת.

כמובן, מרגיע הבמאי פורד, תהיה בסרט גם מוסיקה.

אן קיליאן וסטוארט גרינגר ("קפטן בויקוט") חרם מוצלח

בקצרה

"במביאות החיים" סרט רווי רגשנות על אשה המקריבה את חייה למען גבר נשוי. מהדורה חדשה לסוחס-דמעות ישן (1936). שאל באויה, מרגרט סאלבו.

"פנדרה וההולנדי המעפוף" שעטנז משעמם של האגדה היוונית והאגדה הגרמנית, שצולם על חוף ספרד על ידי במאי אמריקאי בהשתתפות כוכב אנגלי, גיימס מייסון. כמו כן: אוה גארדנר בשמלות נאות.

"הבדתי חוקיים" מרתה טורן, הווארד דאף, ג'ורג' ברנט בעלילה שגרתית אודות מברחי מהגרים בלתי-חוקיים לאמריקה.